

Styrdokument
Dokumenttyp: Riktlinje
Beslutat av: Kommunstyrelsen, dnr: KS.2023.42
Fastställsedatum: 2024-09-18
Ansvarig: HR-chef
Revideras: Vart fjärde år
Följs upp: Hr-enheten

Riktlinjer för arbetskläder & skyddskläder

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	3
2	Arbetsmiljö, mångfald och jämställdhet.....	3
3	Vad är skillnaden mellan skydds- och arbetskläder?	4
3.1	Skyddskläder.....	4
3.2	Arbetskläder/skor/profilkläder.....	4
3.3	Vem får arbetskläder/skor/profilkläder?	4
4	Vad gäller vid inköp av kläder och skor?.....	5
4.1	Konto för kontering av arbetskläder/skyddskläder	5
5	Privata kläder	5
6	Skydds- och arbetskläder och skor efter arbetstid.....	6
7	Skatteverkets regler	6
8	Tvätt	6
9	Vid avslutade anställning eller då ett plagg är förbrukat	7
	Bilaga I	8
	Riktlinje för arbetskläder, skyddskläder & skor i Gislaveds kommun.....	8
	Vård - och omsorg	8
	Lokalvård	8
	Barnomsorg.....	9
	Personal inom fritid och hälsa.....	9

I Inledning

Målet med riktlinjen för arbetskläder och skyddskläder är att främja en god arbetsmiljö för alla anställda i Gislaveds kommun. Riktlinjen tar hänsyn till jämställdhetsperspektivet för att garantera att alla medarbetare känner sig inkluderade och respekterade. Syftet med riktlinjen är att det ska säkerhetsställa en enhetlighet och likvärdighet i kommunens alla verksamheter.

Eftersom behovet av arbetskläder kan se olika ut på olika förvaltningar, är det viktigt att varje yrkesgrupp får den utrustning och arbetskläder de kan tänkas behöva i sitt yrkesutövande. Arbetskläderna ska skydda anställdas privata kläder från smuts och slitage i onormal omfattning i samband med arbete, vara funktionella, säkra och anpassade för de olika arbetsuppgifterna.

2 Arbetsmiljö, mångfald och jämställdhet

Arbetskläder och arbetsskor handlar inte enbart om jämställdhetsfrågan utan det är även en arbetsmiljöfråga. I flera yrkeskategorier går och står personalen mycket i arbetet som kan leda till belastningsskador såsom i fötter, knän, ben, höfter och rygg. Gislaveds kommun ska som arbetsgivare erbjuda arbetskläder och skor för att förebygga de risker som kan finnas i arbetsmiljön. Tillhandahållandet av arbetskläder och skor till de yrkeskategorier som är i behov av det, främjar en god arbetsmiljö i alla kommunens verksamheter. Alla anställda i Gislaveds kommun ska värderas utifrån sina specifika och unika förutsättningar och behandlas lika. Detta betyder att arbetsgivaren är skyldig att tillhandahålla skyddskläder oavsett funktionshinder, storlek, kön eller annat likvärdigt skäl.

Begreppet jämställdhet innefattar mäns och kvinnors lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter. Det vill säga att män och kvinnor ska ha samma möjligheter till inflytande och utveckling i arbetet.

Diskrimineringslagen uttrycker ett klart förbud mot könsdiskriminering. Däremot tillåter lagen positiv särbehandling för att främja jämställdhet mellan kvinnor och män. Alla arbetsgivare måste bedriva ett målinriktat mångfaldsarbete och ämnar arbetsgivaren göra avvikelser ska det finnas med som en del av arbetet med det långsiktiga mångfaldsarbetet.

3 Vad är skillnaden mellan skydds- och arbetskläder?

Skydds- och arbetskläder är en stor del av säkerhets- och hygienreglerna som kan finnas i verksamheten. En viktig del av en bra arbetsmiljö är att ha rätt arbetskläder som passar arbetsuppgifterna, ger rätt skydd och främjar rörelsefrihet. Skillnaden mellan skydds- och arbetskläder är att arbetsgivaren är skyldig enligt lag att tillhandahålla skyddskläder men inte arbetskläder.

3.1 Skyddskläder

Skyddskläder är utrustning som den anställda bär för att skydda sig mot skador eller fara. Arbetsgivaren är enligt Arbetsmiljöverkets författningssamling (AFS) skyldig att tillhandahålla skyddskläder. Vad som räknas som skyddskläder är reglerat i arbetsmiljölagstiftningen. Varje förvaltning tar ansvar för att rådande lagstiftning följs ([Arbetsmiljöverkets regelverk](#)).

Observera också att skyddskläder ofta bör förvaras på arbetsplatsen, skilda från övriga kläder.

3.2 Arbetskläder/skor/profilkläder

Arbetskläder används som benämning för plagg som arbetsgivaren anser att den anställda ska ha för att inte slita på sina egna kläder, för att representera kommunen, särskiljas från klienter/besökare eller om det finns särskilda bestämmelser för verksamheten. Arbetskläder som används som representationskläder kallas också för profilkläder.

3.3 Vem får arbetskläder/skor/profilkläder?

Varje förvaltning ska med utgångspunkt i gällande föreskrifter, riktlinjer och rutiner tillhandahålla med arbetskläder/skor/profilkläder till tillsvidareanställda samt tidsbegränsad personal för en period på minst sex månader, när det är befogat utifrån verksamhetens art. Tidsbegränsade anställningar kortare än sex månader tillhandahålls med begagnade arbetskläder eller kläder för utlåning.

Arbeten som är av sådan karaktär att kläderna slits hårt, utsätts för grov nedsmutsning och yttre klimatpåverkan eller om arbetstagaren som representant för kommunen behöver särskiljas från exempelvis klienter och besökare ska tillhandahållas med arbetskläder/skor/profilkläder. För att främja god hälsa och minimera risken för belastningsbesvär tillhandahåller

arbetsgivaren arbetskläder och arbetsskor till medarbetare som går och står mycket eller utför tunga lyft som är anpassade för det utförandet. Det gäller främst personal inom utvalda yrkesområden:

- Vård och omsorg
- Lokalvård
- Barnomsorg
- Personal inom fritid och hälsa

För att se vad arbetsgivaren tillhandahåller, se Bilaga I. För övriga förvaltningar gäller det att ha en likartad hantering beroende på verksamhetens art. Arbetskläder och arbetsskor hanteras inom ramen för verksamhetens budget och tillhör arbetsgivaren.

4 Vad gäller vid inköp av kläder och skor?

Varje anställd ska ha de kläder och skor som krävs enligt lagstiftning och som arbetsgivaren bedömer behövs utifrån perspektivet mångfald. Gislaveds kommun har avtal med ett eller flera företag som tillhandahåller skydds- och arbetskläder, skor och profilkläder. Inköp av arbetskläder och skor, samt utprovning av skor, ska ske via de företag kommunen har avtal med. De upphandlade parterna för skydds- och arbetskläder, skor och profilkläder finns samlat i Avtalsdatabasen på kommunens intranät. Om det upphandlade utbudet inte kan tillgodose medarbetarens behov av medicinska eller andra godtagbara skäl kan avsteg tillämpas efter dialog med närmsta chef.

4.1 Konto för kontering av arbetskläder/skyddskläder

Konteringen av arbetskläder och skyddskläder ska ske enligt kontoplanen i KommunBas.

Skyddsutrustning enligt arbetsmiljölagen konteras på kontoklass 6482

Arbetskläder och arbetsskor konteras på kontoklass 6480

Profilkläder konteras på kontoklass 6481

5 Privata kläder

Privata kläder med reklam för tjänster som kommunen använder eller skulle kunna komma att använda är inte lämpliga att använda i tjänsten/arbetet. Det är inte heller lämpligt med privata kläder som gör reklam för spel, alkohol, narkotika eller tobak samt åsikter som ligger utanför Gislaveds kommuns värdegrund.

6 Skydds- och arbetskläder och skor efter arbetstid

Skyddskläder, arbetskläder och skor ägs av Gislaveds kommun. Till och från arbetet är det tillåtet att ha arbetskläder om inga andra rutiner finns, men arbetskläder får inte användas på fritiden. Som arbetstagare med arbetskläder på representerar arbetstagaren arbetsgivaren och ska anpassa sitt beteende därefter.

7 Skatteverkets regler

Om arbetsgivaren håller sina anställda med ordinära klädesplagg, till exempel jackor, kostymer, dräkter, skjortor, blusar och byxor, utan att skatteplikt ska uppkomma bör vissa krav vara uppfyllda.

Kläderna bör:

- utgöra arbetskläder, dvs. de tillhandahålls för att användas i tjänsten,
- vara obligatoriska att använda i tjänsten för den anställde,
- vara avpassade för tjänsten, dvs. plaggen bör vara enhetliga för viss personal eller ha någon annan särskild egenskap,
- vara försedda med arbetsgivarens namn eller logotyp så att de märkbart avviker från vanliga plagg.

För skattefrihet för sådana plagg räcker det således inte att de är försedda med logotyp, eller att plaggen enligt avtal inte får användas privat, utan samtliga nämnda förutsättningar bör vara uppfyllda.

När det gäller uniformer och utpräglade skydds- och överdragskläder som arbetsgivare tillhandahåller är det klart reglerat att sådana plagg är skattefria ([Arbetskläder - skatteverket](#))

8 Tvätt

Tvätt av arbetskläder sker på olika sätt i förvaltningarna. Arbetsgivaren ska erbjuda tvätt av arbetskläder på arbetsplatsen eller via exempelvis kommunens centrala tvätt Solängstvädden.

9 Vid avslutade anställning eller då ett plagg är förbrukat

Livslängden på arbetskläder och skor kan variera beroende på olika faktorer som materialets kvalitet, hur plagget används och hur det hanteras mellan användning. God hantering av arbetskläder och skor är en vinst både utifrån ett ekonomiskt perspektiv samt ur ett hållbarhetsperspektiv. Ett bra riktmärke att förhålla sig till för arbetskläders livslängd är ca 3 år och för skor ca 1 år om man går eller står mycket. Bedömningen om huruvida arbetskläder och skor är i behov av utbyte, görs i dialog med chef. När ett plagg är slitet eller förbrukat ska det lämnas in till arbetsgivaren för att arbetstagaren ska kunna få ut ett nytt. Om chef bedömer att kläderna är funktionsdugliga och logotypen går att ta bort, lämnas plaggen till en klädinsamling om de inte ska användas mer av verksamheten. Då en anställning avslutas lämnas arbets- och skyddskläderna till arbetsgivaren som äger kläderna.

Bilaga I

Riktlinje för arbetskläder, skyddskläder & skor i Gislaveds kommun.

Utgångspunkten för bärande av arbetskläder, skyddskläder och skor i Gislaveds kommun är att följa de arbetsrättsliga regelverken kring arbetsmiljö och smittskydd. Detta är styrande för att förhindra arbetsmiljörelaterade situationer och smittspridning. Inom de verksamheter där specifika yrkesgrupper framgår i Riktlinjen för arbetskläder och skyddskläder, är följande arbetskläder och arbetsskor obligatoriska att tillhandahålla utöver de arbetskläder/skyddskläder som omfattas av verksamheternas egna rutiner.

Vård - och omsorg

Arbete inom vård och omsorg sliter framförallt mycket på skor, på grund av att medarbetarna i välfärden går och står mycket i arbetet. Många arbetar dessutom utomhus vilket innebär stort slitage och att skorna snabbt blir smutsiga. Ett par arbetsskor ska erbjudas yrkesgrupperna inom dessa verksamheter:

- Sandal/gymnastiskor alternativt utomhusskor

Haglöfs Ridge
Vattentät
599690/599671

Helly Hansen Chelsea
Vattentät + Certifierad EN 20347
789814

Activewear Flex
Certifierad EN 20347
991649

Birkenstock Milano
Certifierad EN 20347
781696

Arbesko 1397
Certifierad EN 20347
367900

Lokalvård

Att arbeta med städning innebär flera arbetsmiljörisiker. För minska belastningsskador och fallolyckor som ofta beror på att golv är hala eller att man snubblar i trappor är det viktigt med arbetsskor som är halksäkra. Ett par arbetsskor ska erbjudas yrkesgrupperna inom lokalvården:

- Sandal alternativt gymnastiskor

Activewear Flex
Certifierad EN 20347
991649

Birkenstock Milano
Certifierad EN 20347
781696

Arbesko 1397
Certifierad EN 20347
367900

Barnomsorg

Utbildning och undervisning i förskola- och fritidsverksamhet sker både inomhus och utomhus vilket ställer krav på arbetskläder och skor som kan användas i utemiljöer. Följande ska tillhandahållas personalen inom dessa verksamheter:

- Känga alternativt stövel
- Vattentäta skor
- Termobyxor
- Mössa och vantar
- Skaljacks och skalbyxa
- Flecetröja

Polyver Classic Low
Storlek 35-49
869522

Polyver LIA Low
Storlek 35-41
869509

Monitor Copra
Vattentät
760502

Haglöfs Ridge
Vattentät
599690/599671

Helly Hansen Chelsea
Vattentät + Certifierad EN 20347
789814

Top Swede 152
Unisex
695328

Mössa Tromb
Fleecead insida
573034

Activewear ZigZag
Vinterhandske vattentät
Storlek: 7-11
465147

Vind- och vattentät skaljacks/skalbyxa.
Andningsförmåga: 5000 g/m²/24h.
Vattenpelare: 10 000 mm.

Fleecejacks som kan fästas i skaljacks.
Material: 100% polyester, 270 g/m².

Personal inom fritid och hälsa

Yrkeskategorierna inom dessa verksamheter går och står mycket i arbetet. Både på golv, torra som blöta, och på asfalt, i alla slags väder och under alla årstider. Ett par arbetsskor ska erbjudas yrkesgrupperna inom dessa verksamheter som passar arbetets utförande:

- Gymnastiksko alternativt sandal

Activewear Flex
Certifierad EN 20347
991649

Under Armour Turbulence
Ej Certifierad EN 20347
991649

Arbesko 1397
Certifierad EN 20347
367900